

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI**

Seduta tat-30 ta' Ottubru, 2012

Citazzjoni Numru. 306/2007

**A B, f' isimha proprju,
u in forza ta' digriet moghti fil-31 ta' Lulju 2007,
f' isem iz-zewg uliedha minuri Louane u D, ahwa B
vs
E B**

Il-Qorti,

Rat ir-rikors gumentat prezentat fl-24 ta' Lulju 2007, li permezz tieghu l-attribici ppremettiet u talbet hekk: illi l-partijiet huma mizzewgin, u ghandhom zewgt itfal, Louane ta' hmistax-il sena, u D ta' hdax-il sena; li l-hajja konjugali bejniethom m' ghadhiex aktar possibbli minhabba "ragunijiet gravi imputabbli lill-intimat, u senjatament minhabba adulterju, mohqrija, theddid u ngurja gravi kemm kontra [l-attribici] kif ukoll kontra t-tifla Louane"; ghaldaqstant l-attribici qed titlob li din il-Qorti:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Tiddikjara l-firda personali bejn iz-zewg kontendenti A u E konjugi B, u dan minhabba ragunijiet imputabbli lill-intimat;
2. Tafda l-kura u l-kustodja taz-zewg ulied minuri Louane u D ahwa B f' idejn l-esponenti b' dan li l-intimat ikollu access ragonevoli;
3. Tiffissa retta alimentari xierqa ghalha u ghaz-zewg ulied minuri Louane u D ahwa B;
4. Tittermina l-komunjoni ta' l-akkwisti ezistenti bejn iz-zewg kontendenti, tillikwidaha, u taqsamha b' mod li jkunu komminati kontra l-intimat id-disposizzjonijiet ta' l-art. 51 tal-Kap 16.

Bl-ispejjez kontra l-intimat imharrek minn issa in subizzjoni.

Rat ir-risposta guramentata li biha l-konvenut eccepixxa: li, ghalkemm huwa jemmen li z-zwieg huwa salvabbli, f' kaz li tigi pronunzjata s-separazzjoni personali, il-htija tirisjedi fuq l-attrici; li l-essenza tal-inkwiet matrimonjali hu rizultat ta' "ingurji gravi u theddid" da parti ta' l-attrici; li l-kura u kustodja taz-zewg ulied minuri ghandha tigi fdata lilu peress li dawn baqghu jirrisjedu mieghu; li m' ghandux jigi ordnat jissomministra manteniment lill-attrici, stante l-htija taghha, kif ukoll stante li hi kapaci tahdem; li fl-assenjazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti, l-attrici ghandha tkun soggetta ghas-sanzjonijiet kontemplati fl-artikolu 48 u 51 tal-Kap.16;

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Ikkunsidrat;

Separazzjoni Personali

Illi permezz ta' l-azzjoni odjerna l-attrici qeda titlob li din il-Qorti tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet,

Kopja Informali ta' Sentenza

htija tal-konvenut, fit-termini tal-artikoli 38 u 40 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta; kif ukoll sabiex din il-Qorti tirregola l-effetti konsegwenzjali ghas-separazzjoni.

Minn naha tieghu l-konvenut jattribwixxi l-htija lill-attrici fit-termini ta' l-artikolu 40 fuq citat.

Illi mill-provi jirrizulta li l-partijiet huma mizzewgin u minn dan iz-zwieg ghandhom iz-zewgt itfal fuq imsemmija, u li, filwaqt li t-tifla Louane Illum hija maggjorenni, it-tifel D ghandu circa 16-il sena. Jidher li f' Awwissu 2006 l-inkwiet matrimonjali bejn il-partijiet ipprecipita b' mod li l-attrici kienet kostretta titlaq mid-dar konjugali u bl-ghajnuna tal-Agenzija Appogg marret tghix b' Dar Merkba Bik. Sussegwentement l-attrici kienet regghet marret lura id-dar, izda l-inkwiet kompli, bir-rizultat li f' diversi okkazzjonijiet kienet sabet rifugju, kemm fl-imsemmija dar, kif ukoll fl-Ghabex. Sadanittant il-konvenut kien baqa' jghix fid-dar matrimonjali flimkien maz-zewgt itfal minuri tal-partijiet.

Eventwalment, fl-udjenza tas-6 ta' Awwissu 2007, il-partijiet qabblu li, filwaqt li l-attrici tmur toqghod fid-dar konjugali numru 5 Block G. Triq il-Lellux, Sta. Lucia, mikrija lill-partijiet minghand il-Gvern, il-konvenut imur jghix fl-appartament numru 9 Triq Pijunieri, Bugibba, proprjeta' taz-zewg partijiet.

Ghalhekk fil-prezent l-attrici qeda tghix fid-dar konjugali flimkien mat-tifla Louane, filwaqt li l-konvenut qed jghix band' ohra flimkien mat-tifel minuri D

Verzjoni Attrici

L-attrici tghid li, sa minn qabel iz-zwieg, il-konvenut kien ihobb imur jixrob gol-bars, u kien jidher li kien bniedem "furjuz"¹ tant li ghal xi zmien kienet ikkontemplat li thassar l-gherusija.

¹ Vol.1 – Fol.103

Illi wara z-zwieg is-sitwazzjoni aggravat, u l-konvenut kien dominanti fuqha u riedha taht il-kontroll tieghu, izjed u izjed tenut kont tal-fatt li hi kienet mara tad-dar, filwaqt li hu kien jahdem u jipprovdi ghal-ghejxien tal-familja. Huwa kien isib kull skuza biex ifettex johrog barra mid-dar, u ta' sikwit kien jirritorna fis-sakra. Tghid: "lanqas kont nirraguna mieghu. Dan kien kollu minhabba x-xorb li kien jixrob u l-hbieb li kellu. Kien jixrob sal-punt li lanqas kien ikun jaf x' qed jaghmel."²

L-attrici tghid li dan il-komportament tal-konvenut kien manifest mill-bidunett taz-zwieg, u biz-zmien s-sitwazzjoni aggravat, tant li okkazzjonalment kienet sfat vittma ta' vjolenza domestika. Kien f' dan il-perijodu li hi kienet tirrikorri ghand l-Agenzija Appogg sabiex issib kenn, u ghal diversi drabi kienet telqet mid-dar biex marret tghix ghal ftit zmien fid-djar fuq imsemmija.

Verzjoni Konvenut

Il-konvenut jichad li qabel iz-zwieg huwa kien vjolenti mal-attrici jew li kien heddidha.

Jghid, li waqt iz-zwieg huwa kien jahdem zewg jobs sabiex imantni l-familja, filwaqt li martu kienet mara tad-dar u qatt ma hadmet barra mid-dar. Kull weekend huwa kien jjehu lil martu u lit-tfal jieklu barra.

Huwa jilmenta li martu ma tantx kienet tnaddaf, u dejjem issajjar l-istess ikel. Kien "dejjem mohha fil-hrug"; u s-sitwazzjoni aggravat meta kienu xtraw il-flat ta' Bugibba fejn l-attrici ghamlet hbieb ma' xi nisa li kienu separati; u dan il-fatt kien jaghti fastidju lill-konvenut, bir-rizultat li kienu jinqalghu ncidenti bejn il-partijiet. Huwa jsemmi l-okkazzjoni meta kien irrabja peress li kien ra lil martu go kazin fi grupp ta' nisa u rgjel, u nqala' ncident, tant li gew involuti l-pulizija.

Il-konvenut jghid, u f' dan ma giex kontrastat, lanqas almenu fin-nota tal-osservazzjonijiet taghha li, wara s-

² Vol.1 – Fol.104

separazzjoni de facto, martu qabdet relazzjoni ma' ragel iehor; u di piu' f' Novembru 2010 kienet marret tqatta' xi zmien l-Awstralja waheda.

Konsiderazzjonijiet tal-Qorti

Illi l-verzjoni tal-attrici dwar l-imgieba vjolenti da parti ta' zewgha ssib konfort kemm fix-xhieda³ ta' Pauline Mercieca addetta ma' l-Agenzija Appogg, kif ukoll fic-certifikati medici⁴ ezebiti. Inoltre, il-fedina penali⁵ tieghu, hija prova cara tad-dispozizzjoni aggressiva u raffrettarja tieghu; u din il-Qorti hija propensa li taghti affidament lill-verzjoni attrici fir-rigward. Jirrizulta li l-konvenut, li jabbuza mill-alkohol, huwa persuna dominanti fuq martu, u anke aggressiv, u hija tal-fehema li dan il-komportament abbuziv tieghu kien il-kawza principali tat-tifrik taz-zwieg bejn il-partijiet, tenut kont li rizultat ta' dan il-komportament l-attrici spiccat vittma ta' vjolenza morali u fizika, li ezercitat fuq bazi abitwali u ripetut, jikkostitwixxi sevizzi fit-termini tal-artikolu 40 tal-imsemmi kap.

Minn naha l-ohra pero', jirrizulta mhux kontraddett li l-attrici kienet, almenu lejn l-ahhar tal-konvivenza, tohrog waheda regolarment ma' hbieb taghha; u wara, s-separazzjoni de facto, jidher li dahhlet f' relazzjoni extra-matrimonjali ma' ragel iehor. Probabbilment dan il-komportament taghha kien konsegwenzjali ghall-komportament abbuziv ta' zewgha fil-konfront taghha; izda din il-Qorti ma tistax tinjora l-fatt li dan il-komportament ikkontribwixxa ghat-tkissir irrimedjabbli taz-zwieg. Inoltre, il-fatt li fir-rikors guramentat l-attrici akkuza lill-konvenut b' adulterju, meta ma gabet ebda prova in sostenn ta' l-istess, huwa fih innifsu ngurjuz fit-termini ta' l-artikolu precitat.

Dan premiss u kkunsidrat il-Qorti hija tal-fehema li z-zwieg bejn il-partijiet tkisser irrimedjabbilment, principalment tort tal-konvenut fit-termini ta' l-artikolu 40 tal-Kap.16, u sekondajrament tort ta' l-attrici fit-termini ta'

³ Fol.213

⁴ Vol.1 – Fols.116-117

⁵ Vol.1 - Fol.217

I-artikolu 38 u 40 tal-istess Kap. Dan il-komportament ghandu jattira fil-konfront taz-zewg partijiet is-sanzjonijiet kontemplati fl-artikolu 48 tal-Kap.16.

Kura u Kustodja

Illi llum dan il-kap huwa relevanti biss fir-rigward tal-minuri D li ghandu circa 16-il sena, u li ghadu jghix mal-konvenut. Fic-cirkostanzi l-Qorti, tenut kont tal-interessi tal-minuri, qed tafda l-kura u kustodja ta' dan il-minuri lill-istess konvenut, bl-access favur l-attrici konkordat mal-istess minuri.

Manteniment

Illi tenut kont li l-attrici ghandha relazzjoni extra-matrimonjali, hi ddekadjet mid-dritt li titlob manteniment minghand zewgha, u dan ai termini tal-artikolu 48 [d] tal-Kap.16, u ghalhekk il-konvenut mhux tenut li jghaddi manteniment lill-attrici ghaliha. Inoltre, jigi osservat li mill-provi jirrizulta li l-attrici hija kapaci tahdem u tiggera ntrojt, kif fil-fatt qeda taghmel.

Komunjoni tal-Akkwisti

Illi l-komunjoni tal-akkwisti tikkonsisti fis-segweni assi:

- [1] l-inkwilinat tal-fond konjugali numru 5 Block G, Triq il-Lellux f' Santa Lucia, mikri lill-partijiet minghand il-Gvern;
- [2] l-appartament numru 9 Triq il-Pijunieri, Bugibba, li dwaru ma tressqet ebda stima;
- [3] il-mobbli fiz-zewg fondi, li dwarhom ma tressqux provi ghajr ghall-elenku tal-oggetti li kienu jinsabu fil-fond konjugali fl-14 ta' Settembru 2007⁶;
- [4] kontijiet bankarji;
- [5] safety deposit box – LM15,000 [illum €34,941]
- [6] zewg vetturi: Suzuki SHE 127, u Tata Safari CTH 003;

Illi fin-nota guramentata⁷ tieghu l-konvenut jallega li hemm dejn ta' hamest-elf lira maltin dovut lil Peter Muscat. Il-

⁶ Vol.1 – Fols.133 et seq.

⁷ Vol.1 – Fol.23

Qorti tosserva li ma ngabet ebda prova fir-rigward, u ghalhekk din l-allegazzjoni mhix sostnuta minn provi adegwati, u qed tigi skartata.

Illi fin-nota guramentata taghha l-attrici tghid li fis-safety deposit box mal-Bank of Valleta kien hemm flus kontanti fl-ammont ta' LM15,000 [illum €34,941] u li dawn ingibdu mill-konvenut.

Fir-rigward, ir-rapprezentant tal-Bank, filwaqt li kkonferma li hemm safety deposit box f' isem iz-zewg partijiet, esebixxa lista⁸ li turi kemm-il darba nfethet din il-kaxxa, u minn min. Jirrizulta li mill-24 ta' Gunju 2005 sal-4 ta' Gunju 2007, l-attrici kienet fethet din il-kaxxa tlett darbiet, filwaqt li l-konvenut fetahha erba' darbiet, u kien l-ahhar persuna li fetah il-kaxxa. Minn naha tieghu l-konvenut ma cahadx din l-allegazzjoni, u tenut kont li waqt il-konvivenza matrimonjali l-konvenut kien jahdem hafna, u li l-ammonti tad-depoziti bankarji huma tenwi, il-Qorti qed taccetta din l-allegazzjoni fuq bazi ta' probabilita'. Multo magis fid-dawl tal-fatt li, skond il-lista esebita kien il-konvenut li l-ahhar li fetah l-imsemmija kaxxa: fl-4 ta' Mejju 2006, fit-23 ta' Frar 2007 u fl-4 ta' Gunju 2007.

Illi l-istess jinghad dwar l-allegazzjoni attrici li l-konvenut ha d-deheb li kellha. Hija ma gabet ebda prova fir-rigward, lanqas f' hiex kien jikkonsisti dan id-deheb; u ghalhekk, tenut kont li l-provi fir-rigward huma skarsi, din l-allegazzjoni qed tigi skartata; izda, fil-kaz li jirrizulta li hemm deheb tal-komunjoni, dan ghandu jinqasam ugwalmart bejn il-partijiet.

Assenjazzjoni

Il-Qorti tordna li l-assi fuq indikati jigu assenjati lill-partijiet bil-mod segwenti:

[1] l-inkwilinat tal-fond f' Santa Lucia qed jigi assenjat lill-attrici, stante li ghas-separazzjoni personali jahti principalment il-konvenut;

⁸ Vol.1 – Fol.189

[2] il-fond numru 9 Triq il-Pijunieri Bugibba jigi stmat mill-Perit Mario Cassar, li qed jigi nominat espert ghal dan l-iskop a spejjez ugwali taz-zewg partijiet, sakemm l-istess partijiet, fi zmien xahar millum, ma jaslux ghal valur konkordat ta' dan il-post; u, sussegwentement jinbigh fuq is-suq hieles ghal prezż mhux inferjuri għall-ammont stmat mill-perit jew miftiehem bejn il-partijiet; izda jekk wara li tiskadi sena millum il-fond ma jkunx għadu nibigh, allura jinbigh bis-subbasta skond il-ligi. Ir-rikavat mill-bejgh ta' dan il-post jinqasam ugwalmment bejn iz-zewg partijiet;

[3] l-ghamara li hemm fiz-zewg fondi tigi diviza wgwalmment bejn iz-zewg partijiet; izda jekk ma jkunx hemm ftehim fir-rigward, allura din tinbigh bl-istess mod kif indikat fil-paragrafu precedenti, wara li tigi stmata mill-istimatur Vincent Ciliberti a spejjez taz-zewg partijiet, kemm-il darba l-partijiet ma jaslux għal valur konkordat;

[4] il-flus li hemm fil-kontijiet bankarji li huma f' isem it-tfal, jigu mogħddija jew jibqghu f' isem it-tfal, filwaqt li l-kumplament jinqasam ugwalmment bejn il-partijiet;

[5] il-flus li kien hemm fis-safety deposit box fl-ammont ta' LM15,000 [illum €34,941] jinqasmu wgwalmment bejn il-partijiet;

[6] il-vettura Suzuki tigi assenjata fl-intier tagħha lill-attrici, filwaqt li l-vettura l-oħra tigi assenjata fl-intier tagħha lill-konvenut.

Decide

Għal dawn il-motivi tiddeciedi billi:

[1] tilqa' l-ewwel talba, fis-sens li tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet, bi htija primarja tal-konvenut u dik sekondarja tal-attrici;

[2] tichad it-tieni talba, u tafda l-kura u kustodja tat-tifel f' idejn il-konvenut, bid-dritt ta' access favur l-attrici konkordat mat-tifel;

[3] tichad it-tielet talba;

[4] tilqa' ir-raba' talba billi xxolji l-komunjoni tal-akkwisti, u tordna li dina tigi likwidata u assenjata kif fuq stabbilit u

Kopja Informali ta' Sentenza

ordnat fis-sezzjoni "Komunjoni tal-Akkwisti"; u tapplika fil-konfront taz-zewg partijiet l-artikoli 48 u 51 tal-Kap.16

L-ispejjez ikunu a kariku tal-konvenut in kwantu ghal zewg terzi [2/3] u r-rimamenti terz jibqa' a kariku ta' l-attrici.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----